

Maaseutukehitys ry - Loppujulkaisu 2001-2006

Maaseutukehitys ry on paikallinen toimintaryhmä

Maaseutukehitys ry on vuonna 1997 perustettu yhdistys, jonka tarkoituksena on paikallisena maaseudun toimijana kehittää omaa toiminta-alueitaan yhteistyössä eri kehittäjätahojen kanssa. Tavoitteena toiminnalla on luoda yleisiä edellytyksiä asuin ympäristön viihtyisyydelle, hyvälle työllisyydelle ja monipuoliselle yritystoiminnalle. Tavoitteen toteuttamiseksi yhdistys on laatinut alueelleen paikallisen, asukkaiden omaehtoiseen kehittämistoimintaan perustuvan kehittämisohjelman ja toteuttaa ohjelman mukaisia kehittämistoimenpiteitä erilaisin pienimuotoisin asukaslähtöisin hankkein.

Toiminnan periaatteina ovat:

- avoimuus: hankkeet ja päätökset ovat julkisia, aktiivinen tiedottaminen toiminnasta, mahdollisimman laajapohjainen jäsenistö
- paikallisuus: kehittämistarve ja toimijat omalta alueelta
- omaehtoisuus: tarve, tahto ja toteutus lähtevät toimijoista itsestään

Ohjelmakausi 1997-1999:

Toiminta-alue: Joutsa, Luhanka, Leivonmäki, Toivakka, Hankasalmi
Rahoitus: POMO -ohjelma, kokonaiskehys 2,69 milj. mk, yhteensä 70 hanketta

Ohjelmakausi 2000-2006:

Toiminta-alue: Joutsa, Luhanka, Leivonmäki, Toivakka, Hankasalmi, Konnevesi, Sumiainen
Rahoitus: ALMA -ohjelma, kokonaiskehys 4,7 milj. €, yhteensä 142 hanketta

Ohjelmakausi 2007-2013:

Toiminta-alue: Joutsa, Luhanka, Leivonmäki, Toivakka, Hankasalmi, Konnevesi
Rahoitus: EU:n maaseutuohjelma, kokonaiskehys 6,25 milj. €

Tähän kauden 2000-2006 loppujulkaisuun olemme koonneet kuntakohtaiset hankelistat kaikista rahoitetuista hankkeista sekä muutamia esimerkkejä erilaisista hankkeista kustakin kunnasta. Esiteltävät hankkeet on yritetty valita mahdollisimman monipuolisesti koko hankekirjoa edustaviksi. Paljon hyviä hankkeita jää luonnollisesti esittelemättä tässä, mutta lisätietoa hankkeista ja niiden sisällöistä saat toimistolta tai internet-sivuiltamme, joilta löytyvät hankkeiden tiivistelmät. Rahoitetut hankkeet ovat olleet sisällöltään monipuolisia ja nimi kertoo useimpien hankkeiden kohdalla ainoastaan yhden osa-alueen koko hankkeen sisällöstä. Monissa hankkeissa hallinnoija on ainoastaan yksi taho kaikkien hankkeen toteuttajien joukossa.

www.keskisuomenmaaseutu.info/maaseutukehitys_ry

Julkaisija:

Maaseutukehitys ry

Toimitus:

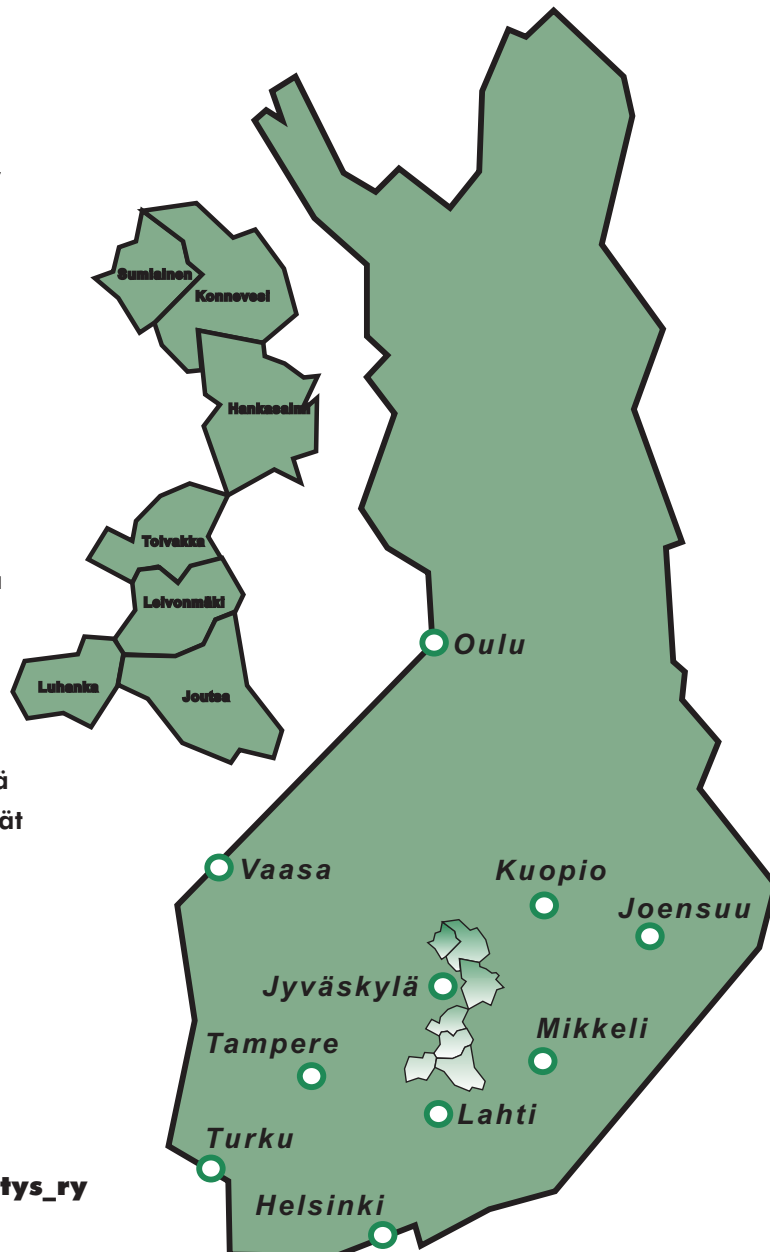
Tiina Seppälä

Taitto:

Jari Partanen, www.jarinet.fi

Paino:

Ecapaino Oy, Lahti

Mitä saatiin aikaan vuosina 2001-2006?

Maaseutukehitys ry:n kautta rahoitettiin ALMA -rahoituksella yhteensä 142 asukaslähtöistä maaseudun kehittämishanketta kaudella 2001-2006. Rahoituksen kokonaiskehys oli 4,7 miljoonaa €. Tästä alueen kuntien osuus oli noin 16 % eli 810 000 € ja yksityisten hakijoiden omarahoituksen osuus oli noin 20 %. Loppu eli noin 64 % ohjelman kokonaiskehuksesta koostuu EU:n ja valtion osuuksista.

Ohjelman tavoitteena oli:

- luoda tulevaisuuden uskoa ja kehittämisen tahtotila
- koota aktiiviset toimijat ja voimavarat kehittämistä varten
- lisätä viihtyvyyttä ja elämänlaatua
- luoda yrittämisen edellytyksiä ja lisätä työmahdollisuuksia

Nuorten ajatuksia Joutsan seudun kehittämistarpeista kuultiin koululaisten harrastepäivässä 2005.

Hankkeiden loppuarviointia on tehty kevästä 2005 alkaen. Hanketoimijoiden haastattelujen perusteella hankkeet ovat onnistuneet hakijoiden itsensä mielestä hyvin. Tärkeimpinä saavutuksina pidettiin hankkeen onnistumista ja tavoitteiden täyttymistä, alueen viihtyisyyden lisääntymistä, kilpailukyvyyn parantumista, rahoitetun kohteen käyttöasteen kasvua ja henkisen hyvinvoinnin lisääntymistä. Hankkeiden onnistumista kuvaa myös se, että suuri osa vastaajista ei tekisi mitään toisin, jos lähtisi uudelleen samaan hankkeeseen. Hyvän valmistautumisen ja pohjatyön merkitystä korostettiin. Hankkeilla on saatu aikaan pysyviä ja jatkuvia vaikutuksia. Lähes 90 % vastaajista kertoi toiminnan jatkuvan jollain tavalla hankkeen jälkeen. Suurimmalla osalla hankkeista luotiin, rakennettiin tai korjattiin joku kohde, joka sitten hankkeen jälkeen on luonnollisesti käytössä. Asioita kehitettiin ja kehitetään edelleen eteenpäin joko uuden rahoituksen puitteissa tai omin voimin.

Kuntien yhteyshenkilöiden haastattelujen perusteella Maaseutukehityksen alueen kuntien suhtautuminen toimintaryhmätyyppiseen kehittämistapaan on erittäin positiivinen. Kaikki kunnat olivat sitä mieltä, että Maaseutukehitys ry on vaikuttanut heidän kuntansa kehitykseen myönteisesti. Erityistä kiitosta sai kylien eteen tehty työ sekä ihmisten ja yhdistysten aktiivointi. Hanketoiminta on lisännyt myös yhteisöllisyyttä ja vaikuttanut toimintakulttuuriin. Hanketoiminnan pysyviksi tuloksiksi mainittiin ihmisten aktivoituminen sekä yhteisöllisen toiminnan kehittäminen ja vakiinnuttaminen. Konkreettiseksi aikaansaannoksiksi luettiin infrastruktuurin luominen ja kunnostus sekä maisemanhoito. Valtaosa kuntaa edustavista haastatelluista oli sitä mieltä, että monia hankkeilla aikaansaatuja toimenpiteitä ei olisi muutoin tullut toteutettua tai ainakin niiden rahoitus olisi ollut tiukassa ja toteutus ehkä vasta vuosien päässä.

Tulevaan kauteen liittyen kunnissa toivottiin, että yhdistys saisi enemmän tehtäviä ja välineitä toimia alueensa kehittäjänä maakunnallisten tahojen sijaan. Yhtenä keskeisimpänä uutena välineenä pidettiin yritysrahoituksen mahdollistumista ja yritystoiminnan aktiivointia. Kunnissa todettiin, että paikallisen toimijan kautta toiminta tehostuu, kun se tuntee alueensa, osaa asiansa ja työllistää toiminnallaan paikallisia ihmisiä paremmin kuin laajat maakunnalliset hankkeet.

HEMU-hanke, Kihveli Soikoon ry, 1.1.2005-28.2.2006

Toimenpiteet: Palkattiin työntekijä hankkeen käytännön toteuttamiseksi, käynnistettiin nuorisokahvilatoimintaa, lisättiin nuorisotapahtumia, nuorten vapaaehtoistyötä ja vapaa-ajan sektoreiden yhteistyötä. Kohderyhmänä 13-25 -vuotiaat nuoret.

Tavoitteet: Aktivoida nuorisoa ja ehkäistä syrjäytymistä, lisätä harrastusmahdollisuuksia, kehittää bändi- ja nuorisotoimintaa, lisätä nuorten taitoja ja sitouttaa nuoria vapaaehtoistyöhön, antaa nuorille mahdollisuus vaikuttaa oman vapaa-ajan toimintojen suunnitteluun sekä perustaa Hankasalmen Elävän Musiikin yhdistys HELMU.

Tulokset ja vaikutukset: Hankkeella käynnistettiin täysin uutta toimintaa nuorisokahvilan ja uuden musiikkiyhdistyksen muodossa. Nuoret aktivoituivat hankkeen aikana järjestämään tapahtumia ja vaikuttamaan myös paikallisiin päätäjiin. Toiminta jatkuu vireänä.

Juuret ja siivet Hankasalmella, Hankasalmen 4H -yhdistys ry, 1.8.2004 – 28.2.2006

Toimenpiteet: Koottiin jokaiselle hankasalmelaiselle kylälle 6-20 -vuotiaiden nuorten ryhmä, joka toteutti oman projektin. Annettiin koulutusta arvoista, itsetuntemuksesta, vuorovaikutustaidoista ja ongelmanratkaisusta. Jatkotyöstettiin jo olemassa olevia kylien kyläsuunnitelmia nuorten näkökulmasta. Tehtiin kasvatusmatkoja omassa kotikylässä, Hankasalmen kunnassa ja ympäröivässä yhteiskunnassa.

Tavoitteet: Kasvattaa maaseutua arvostavia ja markkinoivia nuoria, juurruttaa heistä maaseudulle asukkaita, kehittää maaseutuyhteisöä, aktivoida asukkaita, lisätä nuorten vaikutusmahdollisuuksia, lisätä iloa ja innostusta elämään sekä auttaa nuorten elämänhallintaa.

Tulokset ja vaikutukset: Hankkeella on luotu paikallisille nuorille positiivista kuvaa omasta kotiseudusta ja vahvistettu nuorten itsetuntoa ja -tuntemusta. Hankkeeseen saatiin kasaan suuri määrä talkootyötä ja myös aikuiset saatiin mukaan toimintaan. Hanke on saanut positiivisen vastaanoton sekä toimijoiden että median taholta ja se on tuonut myös Maaseutukehitys ry:n toimintaa konkreettisesti tutuksi nuorten keskuudessa.

Murtoisten tähtikeskus, Jyväskylän Sirius ry, 1.1.2005-28.2.2006

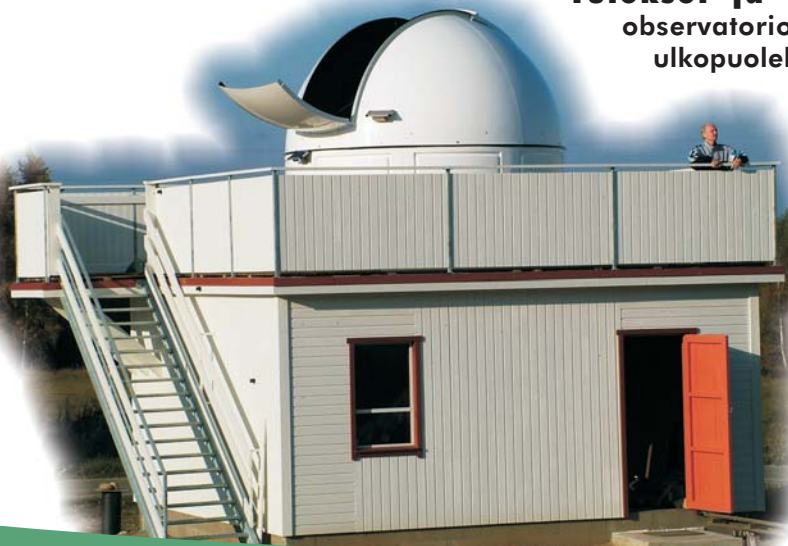
Toimenpiteet: Murtoisten kylälle vanhan koulun pihaan rakennettiin observatoriorakennus, joka varustettiin hyvillä havaintolaitteilla. Optisen teleskoopin seuraksi pihaan pystytettiin suunnattavalla lautasantennilla varustettu radioteleskooppi. Koulukiinteistön yhdestä asunnosta kunnostettiin ohjaushuone ja kerhuhuoneesta tehtiin näyttelytila. Etäkäyttöä varten laitteistot automatisoitiin ja observatorioon hankittiin laajakaistayhteys.

Tavoitteet: Kunnostaa kyläympäristöä, saada uutta toimintaa kuntaan ja kylälle, lisätä harrastusmahdollisuuksia, luoda edellytyksiä kylän ja kunnan elinkeinoille.

Tulokset ja vaikutukset: Murtoisten kylälle on saatu observatoriorakennus ja tarvittavat laitteet sekä uutta alueen ulkopuolelta tullutta toimintaa. Tilojen käyttöaste on kasvanut ja kylä on saatu maailmankartalle ja näkymään mediassa.

Yleisölle tarjotaan tähtinäytäntöjä ja tieteellisesti merkittäviä havaintoja tehtiin jo ensimmäisen havaintokauden aikana.

Arto Oksanen: "Murtoisille saatiin Suomen nykyaikaisin observatorio, havainto-olosuhteet ovat erinomaiset ja laitteet huippuluokkaiset. Etäkäytön myötä laitteiston käyttö on helppoa mistäpäin maailmaa hyvänsä. Paikkakuntalaisten suunnalta vastaanotto on ollut myönteinen, yhdistyksemme on saanut uusia jäseniä ja tähtinäytännöissä on käynyt runsaasti väkeä. Kyläläiset olivat mukana myös rakennustalkoissa."

Sadan vuoden satoa, Hankasalmen Maatalousseura ry, 4.2.-30.11.2002

Toimenpiteet: Toteutettiin seuran historiankirjahanke, jossa tallennettiin paikallista historiaa ja perinteitä. Julkaistiin kirja, jota voidaan käyttää myös ohjelmalvelujen lähdemateriaalina. Painosmäärä 500 kpl. Kirjan arvo nähdään erityisesti maaseudun yhteisöllisen toiminnan arvostuksena ja kannustimena kehittämään toimintaa edelleen tämän päivän maaseudun ja alueen asukkaiden hyväksi.

Tavoitteet: Paikallisen historian ja perinteen tallentaminen, lähdemateriaalia ohjelmalveluille, sosiaalinen pääoma karttuu.

Tulokset ja vaikutukset: Kirjan myötä on saatu yksiin kansiin Hankasalmen maaseudun historiaa sadan vuoden ajalta. Kirja on osaltaan ollut tukemassa sekä hankasalmelaisuuden että maaseudun yhteisöllisen toiminnan arvostusta ja kannustaa kehittämään niitä jatkossakin tämän päivän maaseudun asukkaiden hyväksi.

Ympäristöystävälliset festivaali wc:t, Kihveli Soikoon ry, 1.3.-31.12.2004

Toimenpiteet: Hankkeella rakennettiin siirtolavalla oleva festivaalivessakontti, joka voidaan liittää vesi-, viemäri- ja sähköverkkoon. Tekniset ratkaisut on tehty tarkoituksenmukaisiksi ja kustannuksiltaan edulliseksi, samoin tilankäyttö. WC-kontti on kehitetty nimenomaan kenttäolosuhteisiin ja kestävämmän kuljetusta.

Tavoitteet: Parantaa Kihveli Soikoon tapahtuman sekä muiden hankasalmelaisten ja lähiseudun tapahtumien järjestämisen edellytyksiä sekä vähentää niiden negatiivisia ympäristövaikutuksia.

Tulokset ja vaikutukset: Liisa Kokko: "Hankkeen avulla kehitettiin tuote, jollaista ei ole ollut markkinoilla tarjolla aikaisemmin ja joka palvelee yleisötilaisuuksien puhtaanapitoa ja parantaa viihtyvyyttä oleellisesti. Olemme saaneet uskomattoman paljon positiivista palautetta sekä toimivuudesta että ulkonäöstä. Kontti on herättänyt kiinnostusta myös kaupallisten valmistajien keskuudessa."

Vaihtolava-alustalle rakennettu kontti toimii ympäristöystävällisenä WC-ratkaisuna yleisötapahtumissa.

Hankasalmen kansallispuvun tarkistaminen, Hankasalmen Kalevalaiset Naiset ry, 31.3.2005-28.2.2006

Toimenpiteet: Koottiin Hankasalmen kansallispuvusta olemassa oleva tieto, joka lähetettiin Suomen kansallispukuneuvostolle puvun tarkistamisprosessia varten. Prosessiin liittyi kaavojen, kokoamisohjeiden ja mallipukujen valmistaminen. Lisäksi hankkeessa suunniteltiin puvun oheen koru.

Tavoitteet: Tallentaa ja vaalia kansallispukuperinnettä, valmistaa mallipuvut sekä tuotteistaa käsityöperinnettä.

Tulokset ja vaikutukset: Puvun tarkistusprosessi saatiin tehtyä ja samalla luotiin paikallisen perinteen jatkumiselle edellytyksiä, kun puvun kaavat ja kokoamisohjeet ovat kaikkien käsityöosaajien käytettävissä. Hakijajyhdistyksen edustaja valittiin prosessin yhteydessä Suomen Kansallispukuneuvostoon ja puku oli esillä hyvin valtakunnan mediassa.

Venekosken kesäteatterin katettu katsomorakennus, Venekosken Nuorisoseura ry, 1.8.2002-31.12.2004

Toimenpiteet: Venekosken kesäteatterin katetun katsomotilan rakentaminen: rakennettiin katsomorakennus, jossa on istumapaikkoja n. 420 (myös inva-paikat) uusi ajanmukainen äänentoistohuone, kattoon asennettiin jo valmiina olevat valolaitteet, joita säädellään äänentoistopöydältä, rakennuksen alakertaan rakennettiin uudet wc-tilat ja lisää uutta varastotilaa.

Tavoitteet: Venekosken kesäteatterin vetovoimaisuus kasvaa ja kesäteatterirannan käyttö lisääntyy, saadaan pidettyä kylän ja järjestöjen aktiivista yhteistoimintaa ja talkooperinnettä edelleen korkealla, lisätään asumisympäristön viihtyvyyttä ja elämisen laatua, luodaan uusia yhteistyömahdollisuuksia yrittäjien kanssa.

Tulokset ja vaikutukset:

Kävijämäärät ovat kasvaneet merkittävästi näytelmästä riippumatta. Hankkeen valtavan talkootyömäärän kautta yhteisöllisyys kylällä on lisääntynyt. Koko kokonaisuus palvelee nyt erittäin hyvin kesäteatteritoimintaa ja yleensä kesän ulkoilmatapahtumien järjestämistä.

Kotikäynti –hanke, Hankasalmen Vanhaintuki ry, 1.3.2002-31.8.2004

Toimenpiteet: Luotiin uudentyyppinen, vapaaehtoistoimintaan perustuva tukihenkilöverkosto edistämään vanhusten omatoimista ja itsenäistä selviytymistä ja välttämään heidän liian varhaista laitostumistaan. Hankkeeseen palkattiin työntekijä, joka kartoitti ja kokosi toimintaan mukaan haluavat vanhukset ja vapaaehtoiset tukihenkilöt. Vaikuttavuutta seurattiin asiakaskyselyin ja haastatteluin sekä omaisille, että vanhuksille. Samalla kokeiltiin yhteisiä läheisneuvotteluja omaisten ja tukiverkoston kesken. Hankevetäjän ohjauksella toimintaan saatiin koulutusta, pitkäjänteisyyttä ja sitoutumista.

Tavoitteet: Lisätä ikäihmisten elämänlaatua, elämänhallintaa ja alueen asukkaiden välistä vuorovaikutusta. Lisätä elinympäristön turvallisuutta sekä toimijoiden tietoja ja taitoja. Ehkäistään yksinäisyyttä ja syrjäytymistä.

Tulokset ja vaikutukset: Hanke on ollut aidosti käynnistämässä uudenlaista vapaaehtoisuuteen perustuvaa toimintamallia vanhuspalveluiden ympärille. Tukihenkilöverkosto toimii ja toimintaa on kehitetty edelleen hankkeen jälkeen RAY:n tuella.

Maaseutukehityksen rahoittamat hankkeet Hankasalmella

Kallioahon kyläranta, Kallioahon Maamiesseura ry
Taiteen tyttären taulut talteen, Hankasalmen Maatalousseura ry
Itä-Hankasalmen liikkumisen ja asumisen markkinointi, Itä-Hankasalmen kyläyhdistys ry
Maatilan vuosi, Hankasalmen 4H -yhdistys ry
Kotikäynti –hanke, Hankasalmen Vanhaintuki ry
Sadan vuoden satoa, Hankasalmen Maatalousseura ry
Kisaharjun kunnostus, Säkinmäen Kyläseura ry
Venekoski 2002, Hankasalmen Venekosken kyläyhdistys ry
Avantouimareiden olosuhteiden kehittäminen, Hankasalmen Latu ja Polku ry
Tule Kärkkäälään, Kärkkäälän Maamiesseura ry
Ristimäen liikuntamahdollisuudet, Ristimäen kyläyhdistys ry
Venekosken katsomorakennus, Venekosken Nuorisoseura ry
Säkinmäen korsun kunnostus, Säkinmäen Kyläseura ry
Säkinmäki 2003, Säkinmäen Kyläseura ry
Niemisjärven Sahanlahden Kyläranta, Etelä-Hankasalmen Maamiesseura ry
Kärkkäälän nuorisoseuratalon osakunnostus, Kärkkäälän Nuorisoseura ry
Rajat rikki – kaikki soi, Kihveli Soikoon ry
Venekosken vesihuollon kartoitus, Hankasalmen Venekosken kyläyhdistys ry
Taitojen juhlaa, Hankasalmen 4H -yhdistys ry
Hankasalmen partiokämppeä, Partiolippukunta Kuuhankaset ry
Ympäristöystävälliset festivaali wc:t, Kihveli Soikoon ry
Kärkkäälän nuorisoseuratalo II, Kärkkäälän Nuorisoseura ry
Niemisjärven seuratalo, Etelä-Hankasalmen Maamiesseura ry
Hankasalmen ravirata Varnes-Hippos, Hankasalmen Hevosystäväinseura ry
Valopirtin kunnostus, Kynsiveden Työväenyhdistys ry
Avantouimareiden olosuhteiden jatkokehittäminen, Hankasalmen Latu ja Polku ry
Juuret ja siivet Hankasalmella, Hankasalmen 4H -yhdistys ry
Ristimäen koulun linja-autopysäkki, Ristimäen kyläyhdistys ry
Luistelulatureitistö, Itä-Hankasalmen kyläyhdistys ry
Säkinmäki 2006, Säkinmäen Kyläseura ry
Hankasalmen yrittäjien yhteistyöhanke, Hankasalmen Yrittäjät ry
Hankasalmen moottorikelkkareitistö, Hankasalmen moottorikelkkailijat Häkä Racing ry
Kallioahon kyläraitin linja-autokatokset, Kallioahon Maamiesseura ry
Voi hyvin kylällä, Kärkkäälän Nuorisoseura ry
HEMU –hanke, Kihveli Soikoon ry
Murtoisten tähtikeskus, Jyväskylän Sirius ry
Hankasalmen kansallispuvun tarkistaminen, Hankasalmen Kalevalaiset Naiset ry
Hankasalmen ampumarata, Hankasalmen Riistanhoitoyhdistys ry
Klubi-Navetta -vaihe 1, Kihveli Soikoon ry
Kesäteatterin kehittämishanke, Venekosken Nuorisoseura ry
Aseman työväentalon sisäänkäynnit, Hankasalmen sosiaalidemokraatit ry

Angesselän kylähanke I-II, Angesselän Kyläseura ry, 1.6.2004-28.2.2006

Toimenpiteet: Toteutettiin valaistus noin kilometrin matkalle kylä- ja koulutielle, rakennettiin nuorille koulun läheisyyteen turvallinen skeittauspaikka ja siistittiin yleisesti kyläympäristöä. Hankittiin tietokone koululla toimivalle kyläkonttorille. Tehtiin kodalle valaistus ja samalla se sähköistettiin. Kunnostettiin koulun alakerrassa olevasta käyttämättömästä kellarista kyläkellari asukkaiden käyttöön.

Tavoitteet: Lisätä turvallisuutta, palveluita ja asumisviihtyisyyttä sekä kohentaa kylämaisemaa ja lisätä nuorille harrastusmahdollisuuksia omalla kylällä. Saada uusia asukkaita kylälle.

Tulokset ja vaikutukset: Tuloksena valaistu kylä- ja koulutie, nuorille harrastuspaikka, yhteinen kyläkellari ja siistimpi kyläympäristö. Kylän yhteishenki on kasvanut hankkeiden ja talkootöiden myötä. Kyläläisten itsensä mukaan "sulan maan aikaan skeittiparkki on näkyvin ja kuuluvuin hankkeen tulos ja pimeään aikaan katuvalaistus estää kyläläisten mökkiintymistä."

Terveyttä ja elämäniloa liikunnasta, Joutsan Pommi ry, 1.5.2004-28.2.2006

Toimenpiteet: Kunnostettiin huonoon kuntoon menneitä reittipohjia ja rakennettiin reitin oheispalveluna retkeilymaja reitin varteen. Kehitettiin alueen liikuntapaikkojen markkinointia ja parempaa matkailukäyttöä tekemällä jo olemassa olevista reiteistä ja oheispalveluista käyttäjiä palveleva kartta. Hankittiin latukone, jolla tuetaan reittien ylläpitoa jatkossa ja mahdollistetaan talviliikuntakauden moninainen hyödyntäminen matkailussa ja harrastustoiminnassa.

Tavoitteet: Edistää kansanterveyttä, lisätä terveystoimintaa, pidentää talviaktiiviteettikautta, monipuolistaa harrastusmahdollisuuksia, tuoda lisätarjontaa oheispalveluihin alueella jo olemassa olevien reittien varrelle sekä asukkaiden että matkailuyrittäjien käyttöön, edistää alueen matkailuyrittäjien mahdollisuuksia, elinympäristön yleisen viihtyvyyden lisääminen sekä olemassa olevan infran ja reittien parempi hyödyntäminen.

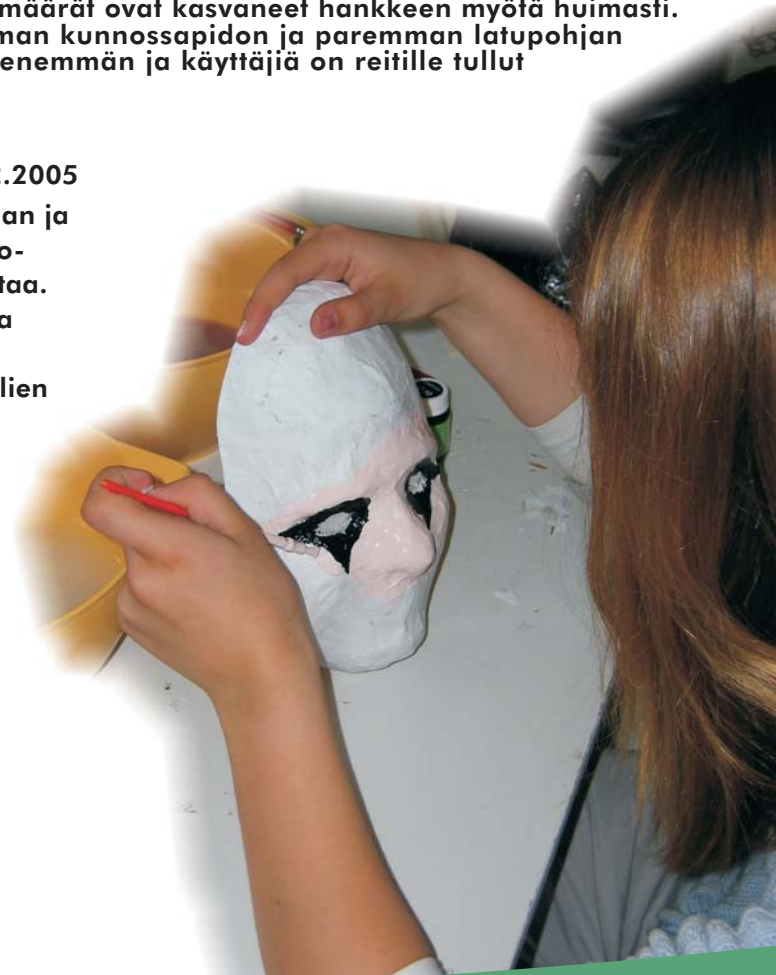
Tulokset ja vaikutukset: Joutsan latureittien käyttäjämäärät ovat kasvaneet hankkeen myötä huomasti. Latukoneen hankinta on mahdollistanut reitin helpomman kunnossapidon ja paremman latupohjan liikkujille. Alueen ihmiset on saatu liikkumaan entistä enemmän ja käyttäjiä on reitille tullut myös alueen ulkopuolelta.

Ideaverstas, Joutsan 4H -yhdistys ry, 1.7.2003-31.12.2005

Toimenpiteet: Hankkeella aktivoitiin nuoria harrastamaan ja tekemään itse. Selkeytettiin järjestöjen yhteistyötä nuorisotoiminnan osalta. Lisäksi kehitettiin koiraharrastustoimintaa. Kohderyhmänä 14-18 -vuotiaat nuoret, alueen järjestöt ja koiraharrastajat. Käynnistettiin verstoimintaa nuorille ja hankittiin verstaalle tarvittavaa laitteistoa eri materiaalien työstöä varten. Aktivoitiin koiraharrastajia.

Tavoitteet: Ohjata nuoria eri materiaalien käyttöön käsityöissä, ehkäistä uusavuttomuutta, edistää arjen ja käytännön taitoja. Kehittää uutta ja vahvistaa nuorten taitoja suunnitella ja valmistaa tuotteita. Järjestöjen yhteistyöllä selkeytetään nuorisotoiminnan linjausta ja vältytään päällekkäisyyksiltä nuorisotoiminnassa.

Tulokset ja vaikutukset: Hankkeella kokeiltiin yhdistykselle uudenlaista toimintaverstas toimintatapaa, joka jatkuu tulevaisuudessa yhdistyksen normaalin toiminnan puitteissa. Hankkeen aikana kehitettiin uusi tapa tuoda alueen harrastusmahdollisuuksia nuorison tietoisuuteen toimijoiden yhdessä järjestämän harrastepäivän kautta. Hankkeen tuloksena perustettiin paikallinen koiraharrastajien yhdistys.

Hanhimäen havaintotila, Suonteen Seudun Metsänhoitoyhdistys ry, 1.5.2002-31.12.2004

Toimenpiteet: Havaintotilan perustaminen ja siellä mitattujen koealojen kasvun seuraaminen eri ikävaiheissa aina puuston uudistamisikään saakka, eli ainakin seuraavat 40 vuotta. Luontopolun raivaaminen, koealojen mittaaminen, havaintopaikkojen esittelymateriaalit sekä tien, parkkipaikan, kodan, aitan ja wc:n rakentaminen alueelle. Minimuseon perustaminen aitan lukittavaan päähän.

Tavoitteet: Tavoitteena lisätä metsään ja sen hoitoon liittyvää yleistietoutta ja edistää metsänhoitoa. Luoda puitteita luontomatkailulle ja virkistäytymiselle.

Tulokset ja vaikutukset: Perustettua tilaa on käytetty koulutus-, retkeily- ja kilpailutoimintaan. Kotaan ja aitan toisen pään sadekatoksen mahtuu hyvin koululuokka ja luontopolun varren 20 vaihtuvaa havaintokohdetta esittelevät vierailijoille monipuolisesti muun muassa luonnon monimuotoisuutta, metsätuhoja, riistataloutta sekä ihmisen toimintojen jälkiä metsässä.

Toivon työstä iloa I-II, Joutsan Päiväkeskisyhdistys ry, 1.8.2004-28.2.2006

Toimenpiteet: Hankkeella kehitettiin yhdistyksen toimintaa ja uutta palvelumallia, jonka avulla jatkossa voidaan tarjota pienimuotoisia korjauspalveluja ja työllistää syrjäytymisuhan alla olevia, erityisesti nuoria. Tehtiin tuotekehitystä, tutustumismatkoja, ohjaustyötä ja yrittäjäyyskasvatusta. Markkinoitiin palveluja ympäristökunnille. Ostettiin yhdistykselle kannettava tietokone ja riittävän tilava säiliöpakastin.

Tavoitteet: Lisätä ja parantaa yhdistyksen toimintaedellytyksiä, lisätä asiakkaiden tietotekniikan tuntemusta, taata palvelutoiminnan edellytyksiä jatkossa ruokahuollon osalta. Luoda uutta palvelumallia ja edellytyksiä työllistämiseksi myös jatkossa, lisätä sosiaalista pääomaa ja osaamista, ehkäistä syrjäytymistä sekä lisätä alueen viihtyvyyttä.

Tulokset ja vaikutukset: Yhdistyksen toiminnan taso ja osaaminen on kasvanut selvästi hankkeiden myötä. Remonttiryhmä-palvelun kokeilusta saatiin myönteisiä kokemuksia. Yhdistyksen yleiset toimintaedellytykset ja tulevaisuuden työllistämismahdollisuudet ovat parantuneet huomattavasti.

Nina Siitari: "Hankkeen selkeä vaikutus oli kävijämäärien kasvu. Kun yhdistyksellä oli tarjota ammattitaitoisen puutyönohjaajan palveluita, kiinnostus päivätoimintaa ja siellä työllistymistä kohtaan lisääntyivät. Valmistettujen tuotteiden taso nousi ja uuden oppimisen ja onnistumisen kokemusten myötä kävijöitten usko itseensä ja omiin kykyihin lisääntyi ja hyvinvointi kasvoi. Myös työturvallisuusseikat saatiin kuntoon hankkeen myötä. Hanke osoittautui lopulta niin tarpeelliseksi, että se poiki uuden työllistämisrahoituksen toteutettavan hankkeen "Omalla työllä kiinni elämään", joka alkoi 1.6.2006."

Savusauna rakennushanke, Löylyä Elämään ry, 1.3.2004-31.12.2005

Toimenpiteet: Rakennettiin tasokas ja erikoinen saunarakennus Joutsan kunnan omistaman ja leirikeskukseksi käytetyn Vallaspellon vanhan koulun läheisyyteen. Rakennus käsittää maan alle sijoitettavat savusaunan, jatkuvalämmitteisen saunan, pesu- ja wc-tilat sekä puku- ja takkahuoneen sahtikellareineen. Lisäksi rakennuksen yhteyteen tehtiin ulkoterrassi, laiturit ja grilli.

Tavoitteet: Tavoitteena oli edistää alueen matkailuelinkeinoja, lisätä alueen asumisympäristön viihtyvyyttä, vaalia saunaperinnettä, edistää turvallisia ja terveellisiä saunatapoja ja luoda sitä kautta saunanlämmittäjän työpaikka.

Tulokset ja vaikutukset: Hankkeen avulla rakennettiin uusi ja erikoinen kokoontumis- ja matkailukohde. Hanke on kehittänyt yhdistyksen toimintaa sekä lisännyt vanhan koulun käyttömahdollisuuksia leiritoiminnassa.

Maaseutukehitys ry:n hallituksen jäseniä Hanhimäessä eräällä koealalla.

Hankkeella rakennettiin Hanhimäelle kota.

Hankkeella mahdollistettiin puutyönohjaajan palkkaaminen Joutsan Päiväkeskisyhdistys ry:lle.

Radat reilaan, Joutsan Moottorikerho ry, 1.5.-31.12.2005

Toimenpiteet: Joutsan seudun moottoriradalla sijaitsevan motocross rata-alueen kunnostus liikkuja ja matkailijoita monipuolisemmin palvelevaksi. Alueelle tehtiin myös opasteet ja kartat.

Tavoitteet: Olemassa olevan infran ja ratojen parempi hyödyntäminen ja elinympäristön yleisen viihtyvyyden lisääminen. Tuoda lisätarjontaa oheispalveluihin sekä asukkaiden että matkailuyritysten käyttöön. Lisätä terveysliikuntaa ja harrastusmahdollisuuksia. Edistää kansanterveyttä ja matkailuyritysten mahdollisuuksia.

Tulokset ja vaikutukset: Rata-alueen kunnossapitotarve on vähentynyt, turvallisuus parantunut selkeällä ratojen merkkauksella ja radat ovat kunnan ja turvallisuuden osalta kansainväliset normit täyttävät. Harrastajien määrä alueella voi jatkossa kasvaa ja paikalliset yritykset ja yhteisöt voivat hyötyä radan käytöstä.

Jari Reponen: "Hanke mahdollisti toiminnan kehittämisen ja varmisti tulevaisuuden lajin parissa työskenteleville ja harrastajille seutukunnalla. Yhteistyö paikallisten matkailuyritysten kanssa on tiivistynyt ja yrityksille on mahdollistettu paremmat palvelut."

Meidän miljöö - maisema-arvojen esiselvitys Joutsassa, Joutsan kunta, 1.7.2002-31.12.2003

Toimenpiteet: Käynnistysseminaarit, aiheeseen perehtyminen, nykytilan kartoitus, kyläkierrokset, luottamushenkilöiden ja virkamiesten sitouttaminen. Tehtiin koko kuntaa kattava selvitys, joka perustuu asukkaiden omiin maisema-arvoihin ja kunnostustarpeisiin.

Tavoitteet: Hankkeen tavoitteena oli koota yhteen tieto kunnan ja sen kylien maiseman ja maisema-arvostusten nykytilasta, tulevaisuuden odotuksista sekä kunnostustarpeista. Lisäksi hankkeen tavoitteena oli omaehtoisuuden ja osallistumisen lisääminen niin yksilö-, pienryhmä- kuin kylätasollakin.

Tulokset ja vaikutukset: Meidän miljöö -raporttiin koottiin alueen asukkaiden mielestä arvokkaita tai kunnostusta vaativia maisemakohteita sekä ammattilaisen ehdottamia hoitosuosituksia. Raportin pohjalta on jo toteutettu joitakin jatkotoimenpiteitä ja toteutusta voidaan jatkaa edelleen tulevalla ohjelmakaudella.

Maaseutukehityksen rahoittamat hankkeet Joutsassa

Joutsan raviradan valjastuskatos, Joutsan Hevosystäväinseura ry
Junttimäen ja Tammimäen patikointireitit, Pappisen kyläyhdistys ry
Hankaan Erätalo, Hankaan Erämiehet ry
Suonteentakasten kyläsuunnitelma, Suonteentakaset Kyläyhdistys ry
Nuorten skeittipuisto, Joutsan Nuorisoseura ry
Tonttimarkkinat, Uimaniemen Seudun Kyläyhdistys ry
Hanhimäen havaintotila, Suonteen seudun metsänhoitoyhdistys ry
Meidän miljöö - maisema-arvojen esiselvityshanke, Joutsan kunta
Kansankulttuuria Mieskonmäessä, Mieskonmäen kyläyhdistys ry
Tammahaaran-Savenahon 4. rakennusvaihe, Tammahaaran-Savenahon vesiosuuskunta
Joutsan sotahistorian tietokanta, Joutsan Seudun Reservinupseerit ry
Jumpelin kunnostus, Kostamon hirviseurue ry
Saunakulttuurin kehittämishanke, Löylyä elämään ry
Ideaverstas, Joutsan 4H -yhdistys ry
Vesialueen kunnostushanke, Mieskonmäen osakaskunta
Korpelan miljöö kunnostus, Heikki Jaatisen Kulttuurisäätiö
Messut 2004, Joutsan kunta
Historiikki '06, Joutsan Eläkkeensaajat ry
Hankaan Erätalon jatkokunnostus, Hankaan Erämiehet ry
Savusauna rakennushanke, Löylyä elämään ry
Enemmän musiikista, Rock-Mani-Ska ry
Joutsan raviradan kunnostus, Joutsan Hevosystäväinseura ry
Vesialueen kunnostus II, Mieskonmäen osakaskunta
Maapirtin kunnostus, Joutsan Itäinen Maamiesseura ry
Terveyttä ja elämäniloa liikunnasta, Joutsan Pommi ry
Toivon työstä iloa, Joutsan Päiväkeskisyhdistys ry
Partiolaisten sauna, Joutsan Jousipartio ry
Angesselän kylähanke, Angesselän kyläseura ry
Nuorten aktivointi teatteritoimintaan, Teatterikone ry
Mieskonmäen venerannat, Mieskonmäen osakaskunta
Ura auki liikkujille, Mieskonmäen kyläyhdistys ry
Radat reilaan, Joutsan Moottorikerho ry
Angesselän kylähanke II, Angesselän kyläseura ry
Musiikin janoa, Joutsan Nuorisoseura ry
Toivon työstä iloa II, Joutsan Päiväkeskisyhdistys ry
Hankaan Erätalon sauna, Hankaan Erämiehet ry

Konneveden Opastus I-II, Konneveden Kotiseutuyhdistys ry, 13.3.2003-28.2.2006

Toimenpiteet: Konneveden logon uudistaminen, omaperäisten opastaulujen tekeminen, opaskartta alueen yrityksistä ja kiinnostavista matkailukohteista, penkkiryhmien teko levähdyspaikoille, luontopolkujen raivaus ja kahden lähteen kunnostus.

Tavoitteet: Tavoitteena oli markkinoida ja tuoda esille alueen paikallista palvelutarjontaa, nähtävyyksiä sekä kulttuuria. Tavoitteena oli myös parantaa asukkaiden elämänlaatua ja yrittämisen mahdollisuuksia sekä lisätä alueen viihtyisyyttä asuinympäristönä ja edesauttaa peruspalvelujen säilymistä.

Tulokset ja vaikutukset: Hankkeet ovat kehittäneet Konneveden imagoa metsien ja vesien pitäjänä ja lisänneet kunnan ja yritysten tunnettavuutta. Lisäksi hankkeilla on helpotettu palveluiden ja yritysten saavutettavuutta. Jaettavat opaskartat on koettu erittäin hyödyllisiksi. Hankkeiden toteutuksen aikana suunniteltiin myös uusi hanke, jolla yhdistys on rakentanut näyttelytilaa museon yhteyteen ja koonnut kirkonkylälle kyläsuunnitelman.

Konneveden matkailupalvelujen verkosto- ja tuotekehityshanke KONVE,

Konneveden kunta, 20.9.2004-28.2.2006

Toimenpiteet: Hankkeen aikana luotiin verkostolle toimintaperiaatteet sääntöineen, etsittiin toimivia myynti- ja jakelukanavia, tehtiin myytäviä tuotekokonaisuuksia sekä järjestettiin palvelukoulutusta. Tuotettiin markkinointia ja myyntiä tukevaa esitemateriaalia.

Tavoitteet: Kehittää yrittäjien verkostossa toimimista ja asiakaslähtöistä tuotekehitystä sekä lisätä yritysten yhteistyötä, markkinointiosaamista, näkyvyyttä, liikevaihtoa ja asiakasmääriä. Mukana 25 yritystä.

Tulokset ja vaikutukset: Hankkeen aikana alueen matkailuyritykset ottivat ensimmäiset askeleet kohti yhteistyöverkoston perustamista. Yhdessä testattiin tuotteita, koottiin palveluita yhteiseen esitteeseen, luotiin yrityksille sähköinen markkinapaikka sekä hankittiin lisätietoa ja taitoja erilaisilla koulutuspäivillä.

Häyrylänrannan kunnostus, Konneveden Järvipelastajat ry, 20.9.2004-31.12.2005

Toimenpiteet: Uuden 43 m²:n pukukoppirakennuksen rakentaminen sekä laiturin, hyppytornin ja viheralueiden kunnostus. Lisäksi hankittiin valvontajärjestelmä uimaranta-alueelle.

Tavoitteet: Kunnostaa Häyrylänrannan uimarantaa virkistysalueena ja tätä kautta lisätä rannan käyttöastetta, vahvistaa paikallista yritystoimintaa tuomalla alueella toimiville yrityksille lisäarvoa parantuneiden palvelujen kautta.

Tulokset ja vaikutukset: Hankkeen myötä harrastus- ja vapaa-ajanviettomahdollisuudet ovat parantuneet. Hanke lisäsi alueen palvelutarjontaa, viihtyisyyttä ja asukkaiden elämänlaatua. Hanke on myös vahvistanut kunnan imagoa viihtyisänä, turvallisena ja kaikki ikäryhmät huomioonottavana paikkakuntana.

Hyppytorni oli kovassa käytössä heti valmistuttuaan kesällä 2005.

Sirkkamäen lahtivaja,

Sirkkamäen Kyläyhdistys ry, 1.1.2005-28.2.2006

Ilomäen Erän lahtivaja ja kota,

Ilomäen Erä ry, 1.12.2004-28.2.2006

Toimenpiteet: Näissä molemmissa hankkeissa rakennettiin kylmiöllä varustetut ja nykyajan hygienia-vaatimukset täyttävät tilat riistaeläinten säilytykseen ja käsittelyyn. Ilomäen Erän hankkeessa rakennettiin myös kylälle kota.

Tavoitteet: Lisätä harrastusmahdollisuuksia, edistää metsästysharrastusta, helpottaa riistalihan käsittelyä sekä lisätä kylän elinvoimaisuutta ja toimintaedellytyksiä jatkossa.

Tulokset ja vaikutukset: Hankkeilla on parannettu metsästysseurojen toiminta- ja yhteistyömahdollisuuksia. Asianmukaiset tilat ja laitteet edistävät metsästysharrastusta pidentämällä jahtikautta sekä tuomalla turvallisuutta ja viihtyvyyttä harrastuksen pariin.

Sirkkamäen lahtivaja.

Hiihtomaa Lapunmäki, Konneveden Urheilijat ry,

1.6.2003-31.12.2004

Toimenpiteet: Toteutettiin lapsille ja nuorille sekä lapsiperheille suunnattu ulkoilu- ja liikuntapaikka. Alueella tehtiin maanrakennus- ja maisemointitöitä sekä rakennettiin kota, laavu ja hyppymäki. Lisäksi asennettiin turva-aidat, valaistus ja sähköistys. Kohderyhmänä Konnevedellä asuvat lapset, nuoret ja lapsiperheet ja muut virkistyskäyttäjät.

Tavoitteet: Lisätä harrastusmahdollisuuksia, parantaa asuinympäristön viihtyisyyttä ja alueen vetovoimaisuutta.

Tulokset ja vaikutukset: Hanke mahdollisti ympäristön rakentamisen mielekkääksi ulkoilu- ja talviliikunta-alueeksi lapsille, nuorille ja lapsiperheille. Hankkeella on tuotettu Konnevedelle uudenlainen palvelu, joka mahdollistaa jatkossa myös matkailijoiden paremman viihtymisen hiljaisella talvikaudella.

Pentti Pakarinen: "Alueen suosio yllätti positiivisesti ja pulkkamäessä oli paljon nuorta väkeä jo koko kevään 2004. Helmikuussa 2005 alueella järjestettiin laskiaistapahtuma ja talvella 2006 Lapunmäki oli maakuntaviestin keskeinen tapahtumapaikka."

Maaseutukehityksen rahoittamat hankkeet Konnevedellä

Hytölän kyläympäristön kunnostus, Hytölän kyläyhdistys ry

Kotikylä -hanke, Sirkkamäen Kyläyhdistys ry

Hiihtomaa Lapunmäki, Konneveden Urheilijat ry

Kisälli, Konneveden 4H -yhdistys ry

TYKE - työväentalon kehittämishanke, Konneveden Työväenyhdistys ry

Heikinmäen retkeilykota, Istunmäen Kyläyhdistys ry

Paikalliskulttuuri ennen ja nyt, Konneveden Kotiseutuyhdistys ry

Nuorten aktivointihanke, MLL Konneveden paikallisyhdistys ry

TYKE - jatkokunnostus, Konneveden Työväenyhdistys ry

Häyrylänrannan kunnostus, Konneveden Järvipelastajat ry

Ravistus, Konneveden kunta

Moottorikelkkailun kehittäminen, Konneveden mk/ua ry

Sirkkamäen lahtivaja, Sirkkamäen Kyläyhdistys ry

Ilomäen Erän lahtivaja ja kota, Ilomäen Erä ry

Kopse, Konneveden Ratsastajat ry

Komeetta, Ääneseudun Metsänhoitoyhdistys ry/Keski-Suomen Metsänhoitoyhdistys ry

Konneveden opastus 2003, Konneveden Kotiseutuyhdistys ry

Konneveden matkailupalvelujen verkosto- ja tuotekehityshanke KONVE, Konneveden kunta

Konneveden opastushankkeen jatkohanke, Konneveden Kotiseutuyhdistys ry

Nisulan kylän kehittäminen, Nisulan kyläseura ry, 1.1.2004-28.2.2006

Toimenpiteet: Vesiosuuskunnan perustamista varten tehtiin kartoitus kiinteistöjen omistajia haastatteleamalla, kylätalo kunnostettiin ja tallennettiin paikallista historiaa.

Tavoitteet: Lisätä kylän palveluita, tallentaa paikallista historiaa ja lisätä asuin ympäristön viihtyisyyttä.

Tulokset ja vaikutukset: Kylätalo on saatu kunnostuksen myötä monipuolisesti palvelevaksi, toimivaksi ja viihtyisäksi. Vesiosuuskunnan perustamiskartoitus on saatu tehtyä ja edellytykset osuuskunnan perustamiselle ovat olemassa. Kyläperinnettä on saatu talteen mahdollista tulevaa käyttöä varten.

Huikon vesiosuuskunnan 2 ja 3 -rakennusvaiheet, Huikon vesiosuuskunta, 1.5.2002-31.12.2004

Toimenpiteet: Näillä kahdella erillisellä hankkeella on jo valmiiseen viemäri- ja vesijohtoverkoston rakennettu pistoina uutta verkostoa useampaan talouteen.

Tavoitteet: Molempien hankkeiden tavoitteena on ollut lisätä asumisen edellytyksiä ja peruspalveluja kylällä, saada talouksille puhdas- ja jätevesi sekä luoda edellytyksiä maaseutuasumisen markkinoinnille.

Tulokset ja vaikutukset: Uutta linjaa rakennettu yhteensä noin 4 200 m ja verkostoon liitetty kaikkiaan 12 uutta taloutta. Hankkeella on ollut myös vaikutusta alueen markkinointiin asumiskohteena. Huikon kylälle rakennetaankin vuosittain uusia omakotitaloja. Kyläympäristön kunnostaminen, peruspalveluiden lisääminen ja ympäristön laadun parantaminen ovat hankkeen merkittävimmät vaikutukset.

Huikon entinen koulu on kyläläisten toimesta kunnostettu yhteiseksi kokoontumispaikaksi.

Huikon kylä viihtyisäksi, Huikon Kyläseura ry, 1.5.2003-31.12.2005

Toimenpiteet: Kylätalon kunnostus, kyläympäristön siistiminen, leikkipuiston ja luistinradan rakentaminen sekä kylän markkinointimateriaalin teko.

Tavoitteet: Kylätalon käyttöasteen nostaminen, kyläympäristön kohentaminen sekä yleisen asumisviihtyvyyden ja palveluiden parantaminen.

Tulokset ja vaikutukset: Kylätalosta on saatu ajanmukainen ja nykyisiä käyttötarpeita paremmin palveleva, kyläympäristö on siistiytynyt ja lapsille saatu leikkipaikka. Jatkossa kylätalon käyttö moniin erilaisiin kokoontumis- ja harrastetarkoituksiin on helpompaa ja sen kunnossapito vaivattomampaa. Toivakan Huikon kylä nimettiin Keski-Suomen vuoden 2005 kyläksi osittain myös aktiivisen hanketoimintansa ansiosta. Niin kylä kuin sen hankkeetkin ovat tätä kautta saaneet positiivista julkisuutta alueen mediassa.

Toivakan kylien markkinointihanke,

Toivakan kunta, 1.8.2005-28.2.2006

Toimenpiteet: Tehtiin ja päivitettiin kylien kotisivut, laadittiin kyläkohtaiset esitteet, järjestettiin maaseutuasumisen teemaan liittyvä seminaari sekä tehtiin opintoretket esimerkkikyliin. Kyläläisiä aktivoitiin tonttimaan myyntiin.

Tavoitteet: Luoda edellytyksiä kylien markkinoinnille asuinpaikkoina sekä parantaa kylien tiedottamista, lisätä asukkaiden yhteistoimintaa ja kylien keskinäistä yhteistyötä, saada kylille uusia asukkaita ja parantaa asuin ympäristön viihtyisyyttä.

Tulokset ja vaikutukset: Esitemateriaali ja nettisivut ovat saaneet positiivista palautetta ulkoasustaan ja houkuttelevuudesta. Paikallisille asukkaille ja yrityksille järjestetyn ideakilpailun tuloksena saatiin kylille uusi markkinointituote: avaimenperä nettisivujen osoitteella varustettuna.

Hyvä elää Toivakassa, Toivakan 4H-yhdistys ry, 1.5.2002-30.4.2003

Toimenpiteet: Laadittiin kyläsuunnitelmat kaikkiin kunnan talouksiin lähetettyjen kyselyiden pohjalta. Hankkeeseen palkattiin puolipäiväinen hankevetäjä. Kyläsuunnitelmissa esille nousseita tarpeita työstettiin edelleen hankesuunnitelmiksi.

Tavoitteet: Laatia ajantasaiset kyläsuunnitelmat kaikille Toivakan kylille (Nisula, Viisarimäki, Varikko, Heiska, Huikko, Ruuhimäki, Kankainen ja kirkonkylä). Pyritään sitouttamaan asukkaat toimimaan aktiivisesti kotikylänsä ja asukasviihtyvyyden kehittämiseksi. Tavoitteena saada myös hankeideoita esiin ja työstettyä jatkotoimenpiteiksi.

Tulokset ja vaikutukset: Kyläsuunnitelmat valmistuivat kaikille kylille. Kyselyiden suuri vastausprosentti yllätti hankkeen toteuttajat positiivisesti. Hankkeella luotiin pohjaa Toivakan kylillä toteutetuille muille hankkeille. Kyläseurat aktivoituivat hankkeen myötä kehittämään toimintaansa ja hakemaan rahoitusta oman kylän kehittämistoimenpiteille.

Kotiseutukeskus Toivakkaan, Toivakan Pitäjäseura ry, 1.4.2004-31.12.2005

Toimenpiteet: Kunnostettiin Vanhan Pappilan pihapiiriä ja rakennuksia sekä tehtiin laitehankintoja. Hankkeen avulla alueesta muodostui Kotiseutukeskus Toivakkaan.

Tavoitteet: Muodostaa Vanhan Pappilan ja Veteraanikorsun alueesta Toivakan Kotiseutukeskus, parantaa rakennuksia ja pihapiirin ympäristöä, kehittää toimintaedellytyksiä, säilyttää arvokasta paikallishistoriaa. Lisätä alueen käyttömahdollisuuksia matkailussa ja juhlatilaisuuksien järjestämisessä.

Tulokset ja vaikutukset: Alueen ja rakennusten kunto on kohentunut ja niiden käyttömahdollisuudet ovat monipuolistuneet hankkeen myötä.

Ruuhimäen liikuntapaikat, Ruuhimäki-Seura ry, 1.9.2004 – 31.12.2005

Toimenpiteet: Hankkeessa raivattiin ja tasattiin koneellisesti uraa, jota voidaan käyttää kesäkaudella jalan liikkumiseen ja talvella hiihtourana. Latu-uralle levitettiin myös sahanpurukerros. Leveämmän osan pituus kyläkoulun läheisyydessä on noin 2 km ja kapeamman uran noin 5 km. Kylän luistelukentälle asennettiin kaukaloon uudet laitallevyt ja valaisimet sekä kunnostettiin ja maalattiin kentän pukukoppi.

Tavoitteet: Hankkeen tavoitteena on lisätä asukkaiden viihtyvyyttä kylällä ja edistää kyläläisten liikunnan harrastusta ja aktivoida heitä yhteiseen toimintaan ja talkootyöhön.

Tulokset ja vaikutukset: Kylän liikunta- ja harrastusmahdollisuudet ovat kohentuneet ja samalla kylän asumisviihtyvyys kasvanut.

Ruuhimäen kylän liikuntamahdollisuudet paranivat hankkeen myötä.

Maaseutukehityksen rahoittamat hankkeet Toivakassa

Hyvä elää Toivakassa, Toivakan 4H -yhdistys ry
Perinnepolku Toivakkaan, Toivakan Pitäjäseura ry
Viihdy järvellä, Iso-Huikon kalastuskunta
Huikon vesiosuuskunnan 2-rakennusvaihe, Huikon vesiosuuskunta
Huikon ampumaradan kehittäminen, Toivakan riistanhoitoyhdistys
Huikon kylä viihtyisäksi, Huikon kyläseura ry
Vihijärvi -projekti, Rutalahden Kalastuskunta/Osakaskunta
Nisulan kylähanke, Nisulan kyläseura ry
Kotiseutukeskus Toivakkaan, Toivakan Pitäjäseura ry
Erämajan laajennus Toivakan Paskolammella, Toivakan Metsä- ja Kalamiehet ry
Ruuhimäen liikuntapaikat, Ruuhimäki-Seura ry
Huikon vesiosuuskunnan 3-rakennusvaihe, Huikon vesiosuuskunta
Toivakan kyltien markkinointihanke, Toivakan kunta

Leivonmäki kansainvälistyy esiselvityshanke,

Leivonmäen kunta, 1.8.-31.12.2005

Toimenpiteet: Hankkeella koottiin yhteen erilaisia kansainvälisessä toiminnassa merkittäviä tahoja valmistelemaan kansainvälistä strategiaa. Toteutettiin opinto- ja neuvottelumatka Skotlantiin.

Tavoitteet: Selvittää kansainvälisen yhteistyön mahdollisuuksia Leivonmäellä ja suunnitella pilottihanke. Tehdä Leivonmäen kansainvälistymisstrategia.

Tulokset ja vaikutukset: Leivonmäen kansainvälistymissuunnitelma on valmis ja kansainvälistä hanketta kansallispuiston ja luontomatkailuteeman ympärille suunnitellaan.

Kansainvälistä toimintaa suunnitellaan Leivonmäellä kansallispuiston ympärille.

Rutalahden kehittämishanke, Rutalahden Nuorisoseura ry,

1.8.2004-28.2.2006

Toimenpiteet: Kehittämissosiossa päivittiin kyläsuunnitelmaa, tehtiin kylälle nettisivut, markkinoitiin kylää asuinpaikkana, koottiin kyläkirjan aineisto ja toteutettiin opintoretki. Rakentamissosiossa kohennettiin Letkaliiterin ja Suojarinteen kiinteistöjen kuntoa, piha-alueita ja kylämaisemaa yhtenäisin postilaatikkotelinein, rakennettiin nuorisolle skeittiramppi. Lisäksi hankittiin digikamera, kyläkännykkä ja pienoistraktori muun muassa jään hoitoon.

Tavoitteet: Rakennukset ja piha-alueet saadaan parempaan kuntoon, lisätään niiden käyttöastetta, nuorisolle lisää harrastuspaikkoja ja -mahdollisuuksia, vähennetään Suojarinteen energiankulutusta lisäämällä energiatehokkuutta, parannetaan kylän asumisviihtyvyyttä ja maisemaa, saadaan uusia asukkaita, lisätään kylän vetovoimaa ja aktivoidaan asukkaita.

Tulokset ja vaikutukset: Rakennusten kunto on parantunut ja niiden käyttömahdollisuudet lisääntyneet. Kylän markkinointi on tehostunut nettisivujen ja uuden esitteen myötä. Kyläkännykkä on ollut toimiva ratkaisu yhteisten asioiden hoitamisessa ja tiedotusvälineenä. Harrastusmahdollisuudet ovat hankkeen myötä lisääntyneet ja kylällä on entistä viihtyisämpää asua.

Liisa Liias: "Rutalahden kehittämishanke oli mielestämme loistava, koska saimme kylän kokoontumis- ja harrastuspaikkoja kuntoon ja kyläkirjan teon todenteolla käyntiin! Rutalahden kyläkirja julkaistaan 15.10.2006."

Leivonmäen lentoparatiisi, Pitkävuoren Liitäjät ry, 1.1.-31.12.2004

Toimenpiteet: Leivonmäen lentopaikan hinausuran jatkaminen 1000 metrillä 1500 metriin. Leivonmäen lentopaikan toimintaedellytysten parantaminen poistamalla ympäröivä puusto ja rakentamalla hinaustolpat kentän päihin. Käytöstä poistetun turpeenostoalueen uudenlainen käyttö.

Tavoitteet: Parannettiin Keski- ja Etelä-Suomen liidinlajien harrastus- ja kilpailutoimintaa kehittämällä Leivonmäen lentopaikan toimintaedellytyksiä.

Tulokset ja vaikutukset: Harrastamisen laatu ja lentopaikan turvallisuus paranevat, lentopaikan lisääntynyt käyttö lisää palvelujen käyttöä kunnan alueella.

Mika Pousi: "Leivonmäen Lentoparatiisi -projekti oli Pitkävuoren Liitäjien toiminnan kannalta erittäin onnistunut ja tarpeellinen hanke. Pidennetty hinausura on mahdollistanut entistä aktiivisemmän lento- ja kilpailutoiminnan, varsinkin sen jälkeen kun Tikkakosken lentokentän käyttö toimintaamme on vaikeutunut lisääntyneen lentoliikenteen johdosta."

Riippuliidin ja lentäjä valmiina lähtöön Höystösensuolla.

Pyryn talon kunnostus, Leivonmäen Pyry ry, 1.9.2002-31.12.2004

Toimenpiteet: Keittiön nykyaikaistaminen, salin lattian uusiminen, ikkunoiden ja ovien kunnostus. Julkisivun, sisäkattojen ja lattioiden maalaus sekä sähkölämmityksen asentaminen. Pääsisäänkäynnin ylle ovikatos lisäämään turvallisuutta. Piha-alueen siistiminen ja istutukset.
Tavoitteet: Nostaa Pyryn talon käyttöastetta ja lisätä sen turvallisuutta, kaunistaa ja siistiä kylämaisemaa, nostaa kylän ja kunnan palvelutasoa tilatarjonnan osalta.

Tulokset ja vaikutukset: Tällä perinteisellä kylätalon kunnostushankkeella lisättiin talon käyttömahdollisuuksia, asukkaiden harrastusmahdollisuuksia, kunnan palvelutasoa kokoontumispaikkojen osalta ja kylän yleistä viihtyisyyttä asuinpaikkana.

KYKY - Kylät ja yritykset kehittyvät yhdessä, Leivonmäen kunta, 1.1.2005-28.2.2006

Toimenpiteet: Kehitettiin ja markkinoitiin kyliä sekä yritysten yhteistuotteita ja -palveluita. Hankkeessa toteutettiin myös kyläsuunnitelmien päivitys, opastetaulut ja kotisivut kylille, yritysten yhteisesite, palvelukoulutus sekä opintoretket esimerkkikyliin.

Tavoitteet: Parantaa asuinympäristön viihtyvyyttä, lisätä asukkaiden ja yritysten yhteistoimintaa kylissä, luoda edellytyksiä yritystoiminnalle, kehittää matkailupalveluita sekä parantaa kylien ja yritysten ulkoista sekä tiedotuksellista kuvaa. Määrällisinä tavoitteina oli saada 5 kylälle päivitetyt kyläsuunnitelmat, toimivat kotisivut ja opastetaulut sekä 5 000 kävijän lisäys kansallispuistoon vuonna 2005, luoda yksi uusi yritysten yhteistyörengas ja 3 uutta tuotepakettia myyntiin matkailijoille.

Tulokset ja vaikutukset: Hankkeen tavoitteet saavutettiin ja ylitettiin osittain. Hankkeella pystyttiin luomaan uusia kontakteja kylien ja yrittäjien kesken. Hankkeen järjestämät koulutukset paransivat palvelu- ja tuoteosaamista sekä loivat pohjaa omaleimaisten palvelutuotteiden kehittämiseksi jatkossa.

Viihtyisä Rutajärvi, Leivonmäen kalastuskunta, 1.5.2003-28.2.2006

Toimenpiteet: Sitoutettiin järven ranta-asukkaat pitkäjänteisesti toteuttamaan niitä toimenpiteitä, jotka auttavat valuma-alueilta tulevan kuormituksen rajoittamisessa. Opeteltiin kunnostustoimenpiteitä itse tekemällä. Järjestettiin tiedotustilaisuuksia, kohotettiin pohjatiedon tasoa, järjestettiin asiantuntijan johdolla oppimistalkoita kunnostustoimenpiteisiin liittyen, hankittiin hoitokalustoa (paunetti, lautta, moottori, traileri ja syöttölavat), jolla voidaan jatkossa varmistaa hoitotoimenpiteiden pitkäjänteisyys. Kunnostettiin venerantoja.

Tavoitteet: Asuinympäristön viihtyvyyden lisääminen, järven virkistyskäytön lisääminen, rehevöitymisen pysäyttäminen, vedenlaadun ja kalakantojen parantaminen. Asukkaiden mielenkiinnon herättäminen ja sitouttaminen jatkossa hoitamaan vesistöä.

Tulokset ja vaikutukset: Hankkeella on kunnostettu paikallista asuinympäristöä monin konkreettisin toimin. Hankittujen laitteiden avulla kunnostustoimia voidaan jatkaa myös hankkeen jälkeen. Järven virkistyskäyttö on lisääntynyt ja järven kunto on kohentunut. Salmelan kanavan kunnostus on parantanut kulkuyhteyttä Rutajärven läntisen ja itäisen osan välillä. Kiinteistöjen arvon odotetaan nousevan tulevaisuudessa vesistön tilan parantumisen myötä.

Roskakalojen poistoa paunetilla Rutajärvellä.

Maaseutukehityksen rahoittamat hankkeet Leivonmäellä

Potkua kylään!, Leivonmäen Maaseutuseura ry
Leivonmäen musiikillinen näytelmä, Leivonmäkiseura ry
Tukka putkella, Leivonmäen 4H -yhdistys ry
Letkaliiterin kunnostus, Rutalahden Nuorisoseura ry
Pyryn talon kunnostus, Leivonmäen Pyry ry
Viihtyisä Rutajärvi, Leivonmäen kalastuskunta
Teemme tulevaisuutta, Leivonmäen 4H -yhdistys ry
Leivonmäen lentoparatiisi, Pitkävuoren Liitäjät ry
Rutalahden kehittämishanke, Rutalahden Nuorisoseura ry
KYKY - kylät ja yritykset kehittyvät yhdessä, Leivonmäen kunta
Leivonmäki kansainvälistyy esiselvityshanke, Leivonmäen kunta

Napakymppi –hanke, Luhangan Maastojousiampujat ry,
1.2.2002-30.4.2003

Toimenpiteet: Olemassa olevan maastojousiammuntaradan laajentaminen ja uusien osien rakentaminen, järjestäjien turvallisuuskoulutus, esite ja nettisivut sekä neuvottelu- ja tutustumismatka Skotlantiin 2002 MM-kisoihin vastaavan kilpailun saamiseksi Luhankaan.

Tavoitteet: Tavoitteena kehittää maastojousiammuntaa ja luoda edellytykset kilpailutoiminnan kansainvälistymiselle. Samalla luodaan edellytyksiä matkailulle, jonka odotetaan lisääntyvän radan tehokkaamman käytön myötä, ja edistetään lisäansioiden mahdollisuuksia alueen matkailuyrittäjille.

Tulokset ja vaikutukset: Hankkeella luotiin kansainväliset yhteydet, tiedotuskanavat ja ratajärjestelmä. Kesällä 2003 radalla järjestettiin maastojousiammunnan EM –kilpailut. Edellytykset kotimaisten ja kansainvälisten kilpailujen järjestämiselle myös jatkossa ovat hankkeen vaikutuksesta hyvät.

Luhangan sotahistorian tallentaminen,

Luhangan Sotaveteraanit ry, 1.12.2004-28.2.2006

Toimenpiteet: Koottiin Luhangan sotahistoriaa arkistoista ja haastatteluun sekä kuvataan sodan vaikutuksia kotirintamalla. Koottu tieto kasattiin yhteen luhankalaiseksi sotahistorian arkistoksi, jota jatkossa voidaan muokata kirjaksi tai muuhun haluttuun muotoon.

Tavoitteet: Tallentaa paikallishistoriaa, siirtää tietoa uusille sukupolville ja lisätä ihmisten kotiseututuntemusta sekä mielenkiintoa omien juurien tutkimista kohtaan.

Tulokset ja vaikutukset: Hankkeen avulla saatiin tallennettua valtava määrä hajallaan tai unohtuksissa ollutta paikallista historiaa ja se arkistoitiiin sähköiseen muotoon sekä Luhangan kuntaan että maakunta-arkistoon. Jatkossa tallennettujen tietojen pohjalta voidaan julkaista erilaisia teoksia ja tietoja voidaan käyttää paikallisen sotahistorian tutkimiseen.

LuhA:n ampumaurheiluhanke, Luhangan Ampujat ry,
15.6.2003-28.2.2006

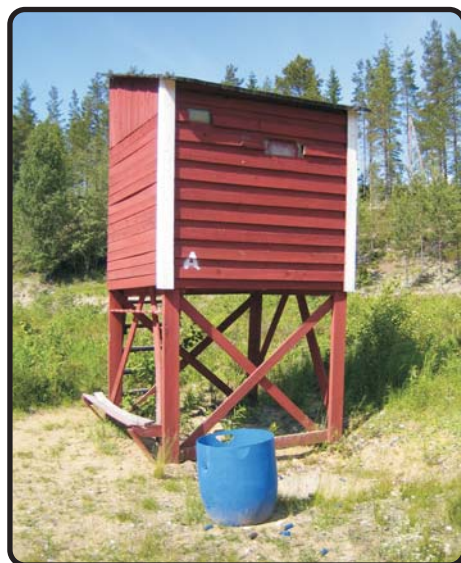
Toimenpiteet: Saatettiin ajan tasalle Laidonkankaan ampumarata-alue niin suorituspaikkojen kuin liikenne- ja liikkumisjärjestelyjen suhteen. Talviharjoituspaikkojen ja –tarvikkeiden ajantasaistaminen Luhangassa ja Joutsassa. Tehtiin opintomatka, aktivoitiin nuoria harrastuksen pariin ja selvitettiin ampumaurheiluun liittyviä vastuukysymyksiä. Hankittiin tarvittavaa välineistöä ja ilma-ase harjoittelukäyttöön.

Tavoitteet: Lisätä ampumaurheilun tunnettavuutta ja turvallisuutta seutukunnalla, etenkin nuorison keskuudessa. Parantaa ampumaradan turvallisuutta ja lisätä jo olemassa olevan radan käyttömahdollisuuksia.

Tulokset ja vaikutukset: Hankkeen avulla ampumarata-alueesta on saatu toimiva ja paremmin nykyistä käyttöä palveleva. Ajantasaiset ja turvalliset tilat sekä suorituspaikat ovat toiminnan jatkumisen edellytys. Nuoria aktivoitiin harrastuksen pariin harrastepäivässä esittelemällä Joutsan ja Luhangan koululaisille seuran toimintaa.

Hankkeella hankittiin maastojousiammuntaradalle myös kolmiulotteisia maalitauluja.

Myös Hankasalmen kunnostettiin ampumarataa. Kuva Hankasalmen Riistanhoitoyhdistyksen ampumaradalta.

Maaseutukehityksen rahoittamat hankkeet Luhangassa

Luhangan kulttuuriresurssit, Luhangan kunta
Napakymppi, Luhangan Maastojousiampujat ry
LuhA:n ampumaurheiluhanke, Luhangan Ampujat ry
Kesä 2004 -leiri, Luhangan 4H -yhdistys ry
Iitinmäen osto ja kunnostus, Sarvan Erä ry
Leponiemen venevalkama, Suur-Kärmelähdän osakaskunta

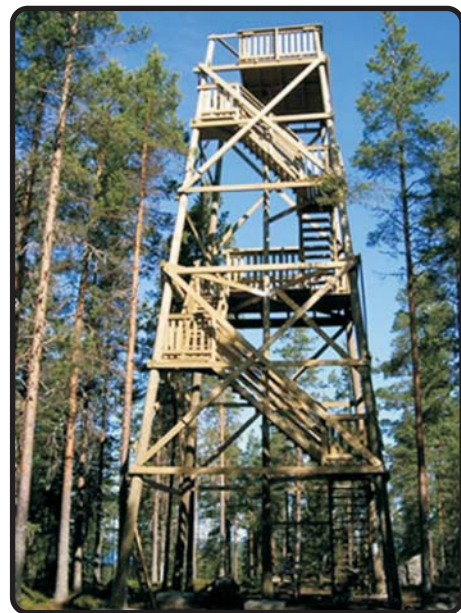

Laulavan Mörön retki- ja luontopolku, Syvälahden kyläyhdistys ry, 1.1.2002-31.12.2004

Toimenpiteet: Hankkeessa toteutettu 19 kilometrin mittainen polku yhdistää muuten maantieteellisesti toisistaan erillisiä kyläkeskuksia. Säilytettiin ja parannettiin vanhoja polkuja ja kyläteitä. Rakennettiin reitin varrelle nuotiopaikat, kota Väliharjuun ja näkötorni Kaakkovuoreen. Tehtiin reittiopasteet ja kartat. Päivitettiin kyläsuunnitelma.

Tavoitteet: Parantaa kyläyhteisön viihtyvyyttä, säilyttää ja parantaa luonnonmaisemaa, tehdä tunnetuksi paikallishistoriaa, lisätä kyläkuntien kanssakäymistä sekä vahvistaa kyläyhteisöjen yhteistoimintaa ja yhteenkuuluvuuden tunnetta. Hankkeen tarkoituksena on myös houkutella uusia asukkaita.

Tulokset ja vaikutukset: Alueen näkyvyys mediassa on lisääntynyt hankkeen valmistumisen myötä. Polulle on tullut kulkijoita kauempaakin. Kyläyhdistys on järjestänyt useita opastettuja retkiä polulla patikoiden, pyörillä ja lumikengillä. Rakentamisen aikana on perinteisiä työtapoja siirretty vanhoilta mestareilta nuoremmille.

Rantareitti -hanke, Sumiaisten kirkonkylän kyläyhdistys ry, 1.1.2005-28.2.2006

Toimenpiteet: Toteutettiin ulkoilureitti Sumiaisten kirkonkylän lähetyville Sumiaisjärven rantaan. Kunnostus- ja rakennuskohteet: Koukanjokipolku, kävelytie, satama, kanava, Roopentien ranta-alue ja Koivukujan kävelytie, opasteet ja infotaulu.

Tavoitteet: Elinympäristön viihtyvyyden parantaminen ja maiseman siistiminen sekä harrastus- ja liikuntamahdollisuuksien lisääminen.

Tulokset ja vaikutukset: Hankkeella luotiin viihtyisä ulkoilureitti keskeiselle paikalle kirkonkylään. Kyläympäristön ilmeen kohentamisella lisätään asukkaiden ja matkailijoiden viihtyvyyttä sekä liikuntamahdollisuuksia.

Saarikkaan ja Mäkelän kylien kehittäminen, Saarikkaan Kyläyhdistys ry, 1.1.2004-28.2.2006

Toimenpiteet: Rakennettiin saunarakennus, maisemoitiin kylätalon ympäristö ja kunnostettiin ulkoilureitti. Kylätalon alueelle rakennettiin uusi katostila, maitolaituri ja riukuaitaa, istutettiin pensaita ja raivattiin ympäristön metsää. Ulkoilureittiin tehtiin lisälentki raivaamalla ja pinnoittamalla polku purulla.

Tavoitteet: Lisätä alueen viihtyvyyttä, kohentaa kylän imagoa, lisätä harrastusmahdollisuuksia ja kehittää kylätalon ympäristöä monipuoliseen käyttöön.

Tulokset ja vaikutukset: Kylätalosta ja sen ympäristöstä on saatu toimiva kokonaisuus. Talon käyttäste on kasvanut. Maisemointi on kohentanut kylän imagoa ja antaa myös vierailijoille positiivisen kuvan kylästä.

Leikkipuistohanke LEIKKISÄ, Sumiaisten kirkonkylän kyläyhdistys ry, 1.6.2003-31.12.2004

Toimenpiteet: Toteutettiin leikkipuisto kirkonkylään, arvioitiin jo olemassa olevien puistojen tilanne ja tehtiin niissä tarvittavia parannuksia.

Tavoitteet: Parantaa lasten leikkimahdollisuuksia kirkonkylän alueella, lisätä virkistysmahdollisuuksia, parantaa lapsiperheiden palveluita ja viihtyvyyttä.

Tulokset ja vaikutukset: Hanke on lisännyt yhteistoimintaa kyläläisten, eri yhdistysten ja Sumiaisten kunnan välillä. Samalla on lisääntynyt kyläyhdistyksen näkyvyys ja asukkaiden yleinen viihtyvyys.

Maaseutukehityksen rahoittamat hankkeet Sumiaisissa

Autoiden tilojen ym. kartoitus, Sumiaisten kunta
Laulavan Mörön retki- ja luontopolku, Syvälahden kyläyhdistys ry
Hyvän olon Sumiainen, Rautionmäen Kyläyhdistys ry
Leikkipuistohanke LEIKKISÄ, Sumiaisten kirkonkylän kyläyhdistys ry
Saarikkaan ja Mäkelän kylien kehittäminen, Saarikkaan Kyläyhdistys ry
Rantareitti -hanke, Sumiaisten kk:n kyläyhdistys ry

Tupasvilla – käsityön kehittämishanke,

Leivonmäen kunta, 20.11.2002-30.6.2004

Toimenpiteet: Luonnonmateriaaleihin perustuvaa käsityötä kehitettiin keräämällä ja jakamalla tietoa sekä kokemuksia töiden tuotteistamisesta ja laatuvaatimuksista. Luotiin puitteita, jotta harrastuksesta voisi syntyä ammatti. Kohderymänä käsityön osaajat ja harrastajat Leivonmäellä ja ympäristökunnissa. Toimenpiteissä keskityttiin tuotteiden ja tekniikoiden kehittämiseen, kokeiluihin ja arviointiin, tehtiin tutustumismatkoja ja kuultiin asiantuntijoita.

Tavoitteet: Kehittää luonnonmateriaaleihin perustuvaa käsityötä alueella. Harrastajien osaamisen parantaminen, yhteistyön luominen, toinen toisiltaan oppiminen, uusien käsityötuotteiden kehittäminen suomatkailun ympärille. Yksi uusi yritys.

Tulokset ja vaikutukset: Käsityöosaajien taitoja kartutettiin erilaisissa koulutustapahtumissa. Konkreettisenä tuloksena syntyi pienehköjä käsityötuotteita, jotka soveltuvat suomatkailun oheistuotteiksi. Jatkossa tuotteiden markkinointi tapahtuu hankkeen seurauksena perustetun osuuskunta Artupaksen kautta.

Osuuskunta Artupas esittäytyi ELMA-messuilla Helsingissä.

Kahina - kaitafilmit arjen historian tulkkeina, Keski-Suomen Elokvakeskus ry,

1.7.2003-31.12.2005

Toimenpiteet: Hankkeen ideana oli mahdollistaa kohdealueelta löytyvien kaitafilmiä tallentaminen laadukkaaseen, helppokäyttöiseen ja kutakin käyttäjätahoa parhaiten palvelevaan digitaaliseen muotoon. Toimenpiteinä kaitafilmiä tallennustapahtumat kunnittain ja dokumenttien kasaaminen, koottujen dokumenttien esittäminen sekä kopioiden ja dokumenttien arkistointi.

Tavoitteet: Turvata kaitafilmeille tallennetun arkihistorian ja kulttuuriperinnön säilyminen tuleville sukupolville.

Tulokset ja vaikutukset: Hanke on synnyttänyt maakunnallisen innostuksen kaitafilmejä ja kaitafilmausta sekä filmien säilyttämistä kohtaan. Hankkeella testattua kuvaus- ja tallennusmenetelmää tullaan jatkossakin käyttämään filmien tallentamiseen. Hanke toimi pilottihankkeena ja ponnahduslautana muilla alueilla toteutetuille vastaaville hankkeille.

Hankkeen aikana annettiin myös erilaisten kaitafilmiä käyttökoulutusta ja etsittiin vaikeasti saatavia varaosia vanhoihin laitteisiin.

Luontomatkailukartastohanke, Maaseutukehitys ry,

1.2.-31.12.2003

Toimenpiteet: Koottiin alueen luontomatkailukohteista ja -yrityksistä kertova esite karttoineen. Yhteistyön edistäminen yhteisten opintomatkojen ja seminaarien avulla.

Tavoitteet: Kehittää alueella toimivien luontomatkailuyritysten välistä yhteistyötä ja edistää alueen luontoon perustuvaa imagoa.

Tulokset ja vaikutukset: Luontomatkailukartasto oli ulkoasultaan ja toteutukseltaan onnistunut ja painos jaettiin loppuun nopeasti. Hankkeessa oli mukana yrityksiä yli odotusten. Käyttäjät jäivät kaipaamaan uutta painosta esitteestä ja myös kieliversioita.

Opintomatalla Euran viikinkikylässä.

Maaseutukehityksen rahoittamat usean kunnan alueella toimineet hankkeet

Typasvilla – käsityön kehittämishanke, Leivonmäen kunta

Kyläpiika esiselvitys, Maaseutukehitys ry

Onni asuu maalla, Sysmän Kehitys Oy

Luontomatkailukartasto, Maaseutukehitys ry

KAHINA - kaitafilmiä tallennushanke, Keski-Suomen Elokvakeskus ry

Toimintaryhmän aktivointihanke, Maaseutukehitys ry

Alueelle uusi kehittämisohjelma vuosille 2007-2013

Joutsan, Luhangan, Leivonmäen, Toivakan, Hankasalmen ja Konneveden kuntien alueelle on valmistunut uusi asukaslähtöinen kehittämisohjelma, jolla haetaan rahoitusta maaseudun kehittämishankkeita varten myös tulevalle ohjelmakaudelle 2007-2013.

Ohjelmaa on tehty yhdessä alueen asukkaiden, yritysten ja yhdistysten sekä kuntien kanssa. Valmisteluprosessiin osallistui yhteensä noin 500 alueen asukasta. Paikallisten toimijoiden kehittämistarpeita on kyselyjen, haastattelujen, kyläiltojen ja tapaamisten pohjalta koottu yhteen ja kirjattu erilaisiksi toimenpiteiksi paikalliseen kehittämisohjelmaamme nimeltä "Maaseutukehitys 2007-2013".

Ohjelman tärkeimpänä tavoitteena on maaseudun elinvoimaisuuden säilyttäminen ja alueen ihmisten elinolojen parantaminen. Tämä pitää sisällään palveluiden säilymisen ja niiden saavutettavuuden turvaamisen, uusien työ- ja ansiomahdollisuuksien luomisen, harrastusmahdollisuuksien parantumisen sekä alueen viihtyvyyden ja houkuttelevuuden kasvamisen. Lisäksi ohjelman tärkeänä tavoitteena on lisätä asukkaiden omaehtoisuutta, aktiivisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia niin, että paikallisdemokratia toteutuu käytännössä. Kun paikalliset ja kansainväliset kohtaamiset sekä yhteistyö lisääntyvät, myös suvaitsevaisuus ja oman alueen arvostus lisääntyy.

VISIO:

Vuonna 2013 elämme monien mahdollisuuksien maaseudulla, jossa voimme itse vaikuttaa omaan elämäämme. Alueemme tarjoaa toimeentuloa, viihtyisän asuin ympäristön ja sujuvan arjen ihmisten kokoisissa paikallisyhteisöissä.

Strateginen mottomme:

Kaikki kehittäminen lähtee meistä ihmisistä!

Keskeiset rahoitettavat toimenpiteet:

Toimintalinja 1: Yritystoiminnan kehittäminen

- 1.1. Työ- ja elinkeinomahdollisuuksien lisääminen
- 1.2. Paikallisuuden hyödyntäminen yritystoiminnassa
- 1.3. Yritysten välisen ja kansainvälisen yhteistyön edellytykset

Toimintalinja 2: Asuin- ja luonnonympäristöstä huolehtiminen

- 2.1. Viihtyisä ympäristö
- 2.2. Harrastusmahdollisuudet
- 2.3. Maaseutuasumisen edistäminen
- 2.4. Paikalliset lähipalvelumallit

Toimintalinja 3: Paikallisyhteisöjen vahvistaminen ja aktivointi

- 3.1. Asukkaiden vuorovaikutus
- 3.2. Uusien taitojen hankinta ja kouluttautuminen
- 3.3. Paikalliskulttuurin tallentaminen ja hyödyntäminen
- 3.4. Nuorten toimintamahdollisuudet

Maaseutukehitys ry
Hankasalmen kunta
Keskustie 41
41520 Hankasalmi
P. 014 840 0321

Toiminnanjohtaja
Tiina Seppälä
P. 040 755 5115
tiina.seppala@pp3.inet.fi

Taluspäällikkö
Anja Kauppinen
P. 040 538 9180
anja.kauppinen@hankasalmi.fi

Jäsenyys yhdistyksessämme on selkeästi kannatusjäsenyyttä. Jäsenille pyritään tiedottamaan ajankohtaisista maaseudun kehittämisasioista aktiivisesti. Jäsenyytesi on tärkeä, koska sillä turvataan yhdistyksen laaja jäsenpohja, joka on jatkossakin edellytyksenä toimintaryhmätyyppisten maaseudun paikallisten kehittämishankkeiden tukemiselle. Maa- ja metsätalousministeriö mittaa toimintaryhmien yleistä hyväksyntää muun muassa niiden jäsenmäärällä. Tavoitteenamme onkin vähintään 400 jäsenen yhdistys. Jäseneksi voit liittyä internet-sivuillamme tai ottamalla yhteyttä toimistolle tai yhdistyksen hallituksen jäseniin. Kesäkuussa 2006 meitä jäseniä on jo 300.

LIITY SINÄKIN!

Ota yhteyttä

Tule mukaan vaikuttamaan konkreettisesti paikallisiin kehittämistoimiin!

Sinäkin olet yksi osa alueemme kehittäjäverkostoa. Yhdessä kuntien, asukkaiden, yritysten, yhteisöjen ja rahoittajien kanssa voimme saada aikaan parhaat kehittämistulokset. Maaseutukehityksen tavoitteena on toimia yhtenä linkkinä näiden kaikkien toimijoiden välillä ja ottaa huomioon paikalliset tarpeet kehittämistoimissaan. Mitä useampi taho tai asukas liittyy jäseneksemme, sitä vahvemman kehittäjäverkoston ja paremmat tiedotuskanavat pystymme yhdessä alueellemme luomaan.

www.keskisuomenmaaseutu.info/maaseutukehitys_ry

Terveisin
Maaseutukehitys ry:n
hallitus!

